

Politik for grøn omstilling i Nyborg Kommune

Nyborg Kommunes politik for grøn omstilling 2020-26

Nyborg
KOMMUNE

Forord

Det er med glæde at byrådet kan præsentere *Politik for grøn omstilling i Nyborg Kommune*. Politikken er udviklet i det tværpolitiske udvalg: Udvalget for grøn omstilling. Udvalget har i fællesskab sat retning og fokus for arbejdet med bæredygtig udvikling i Nyborg Kommune fremadrettet.

Indholdet i politikken tager afsæt i to temadage i april 2019 for Udvalget for grøn omstilling. Udvalget har på temadagene om verdensmålene arbejdet i dybden med syv udvalgte verdensmål med faglig sparring fra fagmedarbejdere fra Teknik- og Miljøafdelingen. Politikken er en sammenskrivning og organisering af de tværgående politiske diskussioner, som Udvalget for grøn omstilling har haft på temadagene. Udvalget har udarbejdet politikken med det formål at indarbejde FN's verdensmål i forhold til fremtidige beslutninger og indsatser. Afgørende for at kunne lykkes hermed er de partnerskaber, der etableres for handling gennem arbejdet med verdensmål 17. Byrådet ønsker derfor et stærkt fokus på samarbejde mellem borgere, virksomheder og kommune.

Udvalget sætter med dette fokus på FN's verdensmål en ny ambitiøs retning for den grønne omstilling i Nyborg Kommune. Politikken danner en overordnet ramme for Nyborg Kommunes målsætninger inden for bæredygtig udvikling de kommende år.

For byrådet er det afgørende at fortsætte med at investere i en kommune i balance. Med det menes, at byrådet fortsat vil fastholde fokus på prioritering af hele Nyborg Kommune, hvor politik for grøn omstilling i Nyborg Kommune indgår som et væsentligt element i fremtidige beslutninger.

Kenneth Muhs
borgmester

Carsten Kudsk
udvalgsformand,
Udvalget for grøn
omstilling

Udvalget for grøn omstilling (fra venstre mod højre): Albert Pedersen (A), Vibeke Ejlertsen (A), Per Jespersen (A), Ole Tyrsted Jørgensen (S), Søren Svendsen (V), Karen Rasmussen - repræsentant for uddannelsesrådet, Carsten Kudsk (O), Kenneth Muhs (V), Frank Egetoft - repræsentant for Østfyns Erhvervsråd, Nanna Bille Adamsen (V).
Øvrige medlemmer: Flemming Kjærulf (V) og Erik Hansen - repræsentant for NFS.

Indhold

Forord.....	2
En bæredygtig kommune i balance med afsæt i FN's verdensmål.....	6
Hvorfor en politik for grøn omstilling i Nyborg Kommune?.....	8
Den bæredygtige udfordring må løftes i fællesskab.....	12
Rent grundvand og drikkevand er sundhed for borgerne.....	14
Bæredygtig energi og forsyning gennem strategisk planlægning.....	16
Bæredygtigheden i fokus i hele kommunen.....	18
Cirkulær økonomi og symbiosesamarbejde som drivkraft.....	20
Nyborg by og Slipshavn er risikoområde for oversvømmelser.....	22
Kyst og hav er en del af Nyborg Kommunes DNA.....	24
Nyborg vil være en grønnere kommune hvor dyr, planter og mennesker trives.....	26
Målsætninger for grøn omstilling med uddybning af potentielle indsatser.....	28
Mål 6 - Rent vand og sanitet.....	29
Mål 7 - Bæredygtig energi.....	34
Mål 11 - Bæredygtige byer og lokalsamfund.....	38
Mål 12 - Ansvarligt forbrug og produktion.....	42
Mål 13 - Klimaindsats.....	46
Mål 14 - Livet under vand.....	50
Mål 15 - Livet på land.....	54

En bæredygtig kommune i balance med afsæt i FN's verdensmål

Verdensmålene er FN's 2030 mål for bæredygtig udvikling, og de er vedtaget på tværs af 193 lande 25. september 2015. De 17 verdensmål sætter en fælles ramme for bæredygtig udvikling verden over med et fokus på både den miljømæssige-, sociale- og økonomiske bæredygtighed.

I Nyborg Kommune er der fokus på at skabe sammenhæng til grønne dagsorden på tværs af kommuner såvel som nationalt og internationalt. Politikken understøtter EU's 2030 og 2050 mål samt understøtter elementer i European Green Deal. Nyborg Kommune har en ambition om som minimum at følge de nationale mål for reduktion af CO₂ udledninger, energibesparelser og andel af vedvarende energi. Med 1990 som basisår, forventer Nyborg Kommune, at CO₂ udledningen bliver reduceret med minimum 70%, at opnå energibesparelser på 30% og at øge andelen af vedvarende energi i Nyborg Kommune med 100% i 2030. I en dansk kontekst kan politikken ses i forlængelse af den nationale klimalov, som er vedtaget i folketinget i juni 2020. I en fynsk sammenhæng støtter Nyborg Kommune op om et stærkt samarbejde på tværs af Fyn, med afsæt i Grønt Topmøde Fyn, der blev afholdt i Kerteminde 8. november 2019, og som var startskuddet til arbejdet med en fælles Grøn Vision for Fyn, med fokus på flere af de samme verdensmål, som i denne Politik for grøn omstilling. Nyborg Kommune ønsker at støtte op om en fælles vision på Fyn, der samler de fynske kræfter og skaber fælles retning for den grønne omstilling på Fyn.

I Nyborg Kommune tager vi den grønne omstilling seriøst og arbejder aktivt for at gøre en forskel. Politik for grøn omstilling sætter et særligt fokus på syv verdensmål. Desuden har Nyborg Kommune fokus på verdensmål 17: Partnerskaber for handling, som en metode til at opnå resultater inden for de udvalgte verdensmål gennem dialog og samarbejde, på tværs af borgere, virksomheder og kommune. De syv verdensmål er prioriteret ud fra et politisk fokus på at skabe en bedre balance ved særligt at styrke den miljømæssige bæredygtighed i udviklingen af kommunen. Formålet med et fokus på verdensmålene er, at Nyborg Kommune skal arbejde aktivt med verdensmålene i hverdagen og sikre en helhedsorienteret tilgang til bæredygtighed som en naturlig del af det daglige arbejde.

De syv verdensmål, som Nyborg Kommune sætter særligt fokus på, er:

- **Mål 6 - Rent vand og sanitet**
- **Mål 7 - Bæredygtig energi**
- **Mål 11 - Bæredygtige byer og lokalsamfund**
- **Mål 12 - Ansvarligt forbrug og produktion**
- **Mål 13 - Klimaindsats**
- **Mål 14 - Livet i havet**
- **Mål 15 - Livet på land**

Ovenstående verdensmål er de primære mål, der skal sætte en ny retning for arbejdet med natur, miljø og planlægning i Nyborg Kommune. Med denne politik peger Nyborg Kommune på 50 målsætninger, fordelt på de syv verdensmål og det overordnede mål - verdensmål 17, som Nyborg Kommune vil arbejde for de kommende år. Politikken skal følges op af handleplaner for målsætningerne.

Nyborg Kommune er en grøn kommune, der tager ansvar for en bæredygtig udvikling, hvor vi i samarbejde med borgere, virksomheder, fagforeninger og andre aktører sikrer løsninger til gavn for fremtiden. Dette ses allerede i dag gennem en lang række beslutninger og indsatser. Fremadrettet vil vi arbejde videre med nye tiltag, løsninger og forandringer i en helhedsorienteret forståelse af bæredygtighed, der imødekommer grøn omstilling for alle borgere i Nyborg Kommune, og gerne i samarbejde på tværs af Fyn. Sammen skaber vi en bæredygtig fremtid.

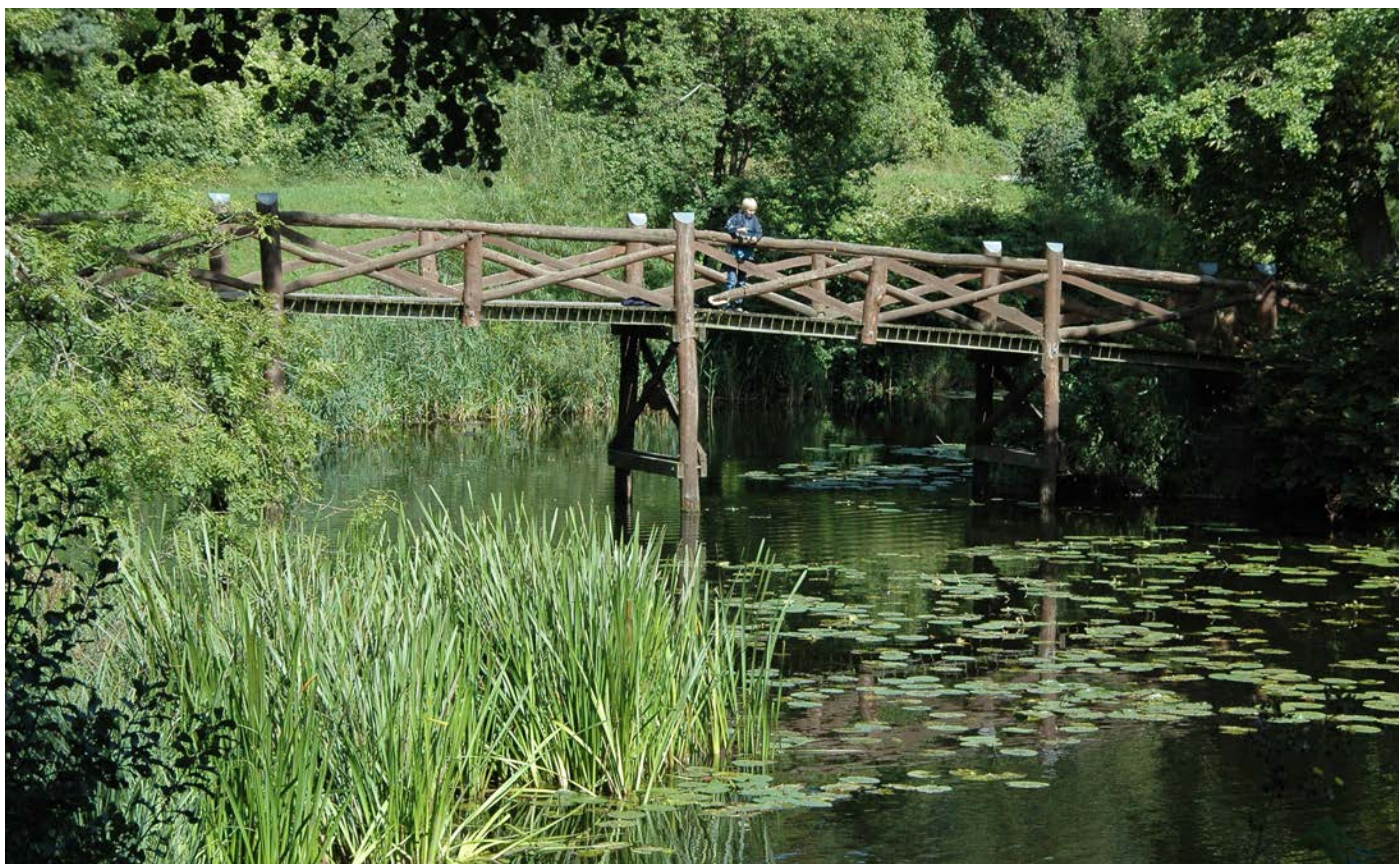
A scenic landscape featuring a calm river or stream that reflects the surrounding greenery. The banks are lined with various trees, including tall, thin ones and leafier ones. In the background, a hill rises, topped with a small structure that has a tall antenna or tower. The sky is bright and slightly hazy. The overall atmosphere is peaceful and natural.

Sammen skaber vi
en bæredygtig
fremtid

Hvorfor en politik for grøn omstilling i Nyborg Kommune?

Hvad skal Nyborg Kommune med en politik for grøn omstilling? I Nyborg Kommune arbejder vi ud fra en primær kerneopgave, der handler om at understøtte borgere og virksomheders muligheder for at udfolde deres potentiale i et forpligtigende fællesskab.

FN's verdensmål kan ses som en løftestang til at løfte potentialet for grøn omstilling i forpligtigende fællesskaber. Verdensmålene er med til at identificere de bæredygtige udfordringer og sætte de nødvendige indsatser i et fælles system, som giver muligheder, på alle niveauer, for at deltage i den grønne omstilling. Et fokus på FN's verdensmål har potentiale til at styrke en åben kommunikation med borgere og virksomheder, understøtte et tværgående samarbejde om projekter og fungere som et fælles sprog for bæredygtighed, der fremmer samarbejdet på tværs af kommuner såvel som internationalt. Visionen for FN's verdensmål i Nyborg Kommune skal ses i forlængelse af dette overordnede fokus, som kerneopgaven sætter. Desuden understøtter politikken flere af de velfærdsopgaver, som Nyborg Kommune arbejder med.

Borgernes sundhed og trivsel: Politikken er med til at understøtte borgernes mulighed for at leve et sundt, aktivt og værdigt liv ved at sætte fokus på de sundhedsmæssige aspekter af borgernes hverdagsliv og styrke formidlingen til borgerne. Det handler eksempelvis om sundhed, når Nyborg Kommune styrker fokus på at sikre rent grundvand og arbejder for at fremme bæredygtige energikilder. Der skabes rammer, der understøtter en sund og aktiv livsstil, ved at styrke fokus på gode forhold for gående og cyklister, der inspirerer borgerne til at vælge alternativer til bilen og gennem et generelt fokus på videndeling og formidling af bæredygtige og borgernære valg.

Borgernes fællesskaber omkring fritid, kulturliv og kulturarv: Politikken understøtter borgernes muligheder for at engagere sig i fritidsliv, kulturliv og kulturarv, ved at sætte fokus på inddragelse af borgere, netværk og interessenter i, hvordan vi i fællesskab sikrer en grøn og bæredygtig fremtid. Når vi eksempelvis ønsker at fremme en åben dialog på tværs af virksomheder og borgere, eller styrke bæredygtige kulturelle arrangementer, der kan inspirere på tværs til bæredygtige løsninger, er det et udtryk for, at vi er fælles om opgaven med at skabe en bæredygtig fremtid for alle borgere i Nyborg Kommune.

Børns læring, udvikling og trivsel: Politikken fokuserer særligt på, hvordan vi kan styrke formidling om natur og kultur til børn og børnefamilier, så vi bidrager til at børn udvikles som deltagere i fællesskaber. Når det er et fokus, er det fordi vi tror på, at børn og unge er en drivkraft i den grønne omstilling, da det er deres fremtid, det handler om. Derfor er der fokus på læring og formidling i børnehøjde, som kan bidrage til udvikling og trivsel.

Adgangen til sunde og gode bo- og leverum i hele kommunen: Et af politikkenes primære formål er at understøtte borgernes adgang til sunde og gode boliger samt by- og leverum. Der er fortsat fokus på at sikre tidssvarende boliger og diversitet i boligmassen samt at sikre en sammenhængende infrastruktur i hele kommunen. Kommunen skal rustes til fremtidens klimaudfordringer, og den grønne omstilling skal styrkes. Det er en strategisk udvikling, som sikrer grønne områder og en balance mellem benyttelse og beskyttelse af naturen i hele kommunen.

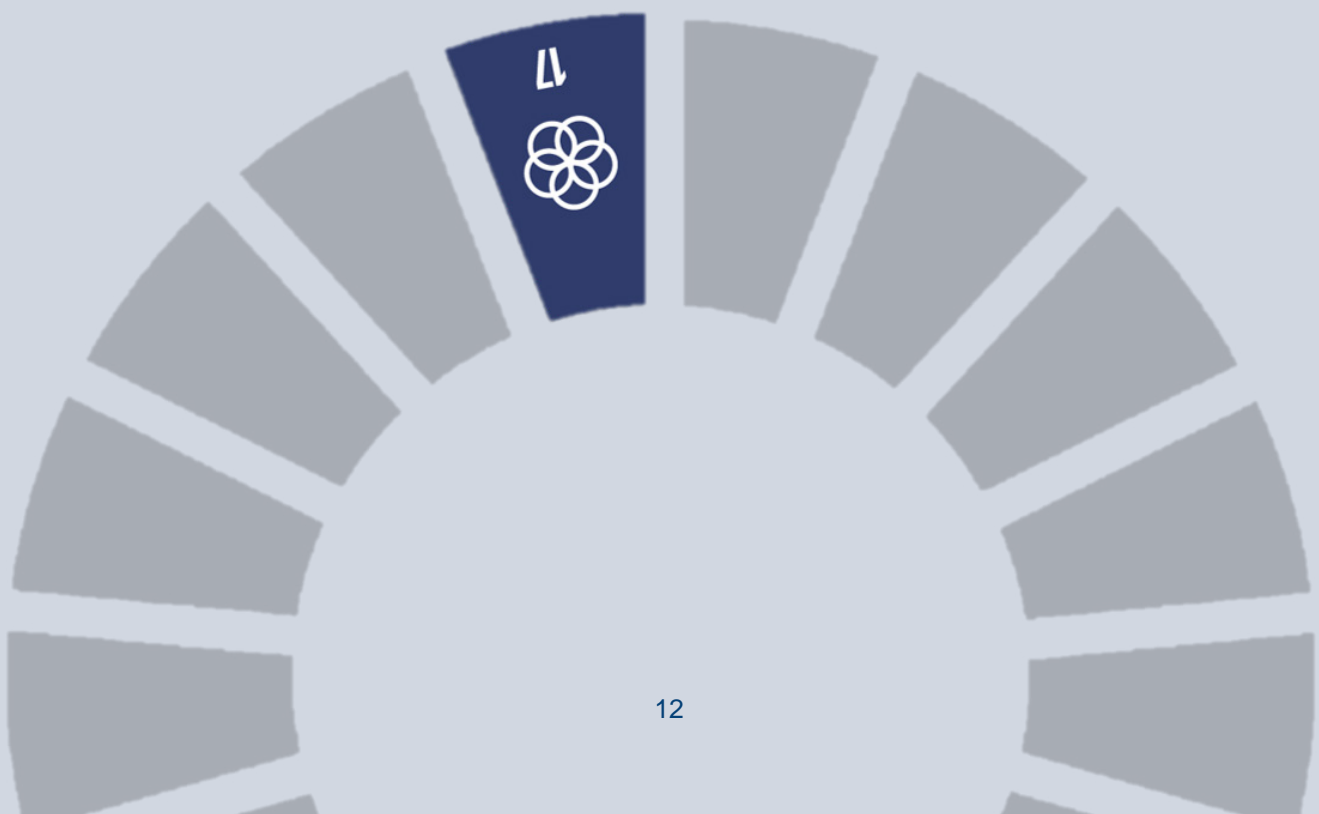
En kommune i udvikling: Politikken understøtter, at Nyborg er en kommune i udvikling gennem fortsat at sikre, at Nyborg Kommune er et attraktivt sted for borgere og virksomheder at bosætte sig og besøge. Derfor er politikken med til at sætte fokus på at styrke iværksætteri og dannelse af virksomhedsklynger inden for bæredygtighed og cirkulær økonomi, og ved at sikre en aktiv dialog på tværs af borgere og virksomheder. Nyborg Kommune vil fremadrettet arbejde aktivt med FN's verdensmål for at bidrage til en ansvarlig og bæredygtig omstilling. Vi vil arbejde for, at borgerne får muligheden for at træffe grønnere valg og leve sundere liv.

Nyborg Kommune vil arbejde for fælles løsninger ved at:

- understøtte partnerskaber og samarbejder om bæredygtig udvikling i Nyborg Kommune på tværs af kommunens afdelinger og virksomheder, netværk og borgere,
- have fokus på inddragelse af og formidling til børn og unge gennem øget samarbejde med skolerne, så eksisterende undervisning understøttes og lokale forandringer synliggøres,
- styrke formidlingen af bæredygtighed for at dele viden om blandt andet teknologi, innovation og bedste praksis inden for den grønne omstilling,
- indgå i forpligtigende fællesskaber om den grønne omstilling med interessenter,
- styrke formidling og dialog med relevante samarbejdspartnere, netværk, borgere, besøgende og turister om politikens indhold og grøn omstilling,
- styrke dialogen og samarbejde om alle verdensmålene med interesserede virksomheder, netværk og borgere,
- have fokus på at den grønne omstilling baseres på faktisk viden gennem data og analyser.

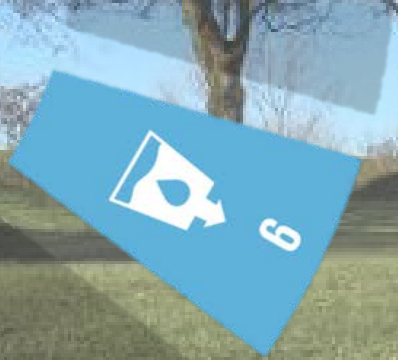
Den bæredygtige udfordring må løftes i fællesskab

I Nyborg Kommune vil vi arbejde for at sikre en bæredygtig grøn omstilling gennem et stærkt fokus på verdensmål 17: Partnerskaber for handling. Uden samarbejde og det fælles ansvar kan vi ikke løse udfordringerne med omstilling mod en bæredygtig fremtid. Derfor er det afgørende, at der arbejdes på tværs mellem kommunen, borgere og virksomheder. Fælles udfordringer peger mod fælles løsninger.

I Nyborg Kommune er der særligt fokus på delmål 17.17, som handler om at fremme offentlige partnerskaber, offentligt-private partnerskaber samt understøtte civilsamfundspartnerskaber. Nyborg Kommune ser dette fokus på partnerskaber som et middel til at opnå gode resultater for verdensmålene 6, 7, 11, 12, 13, 14 og 15. Drikkevand, energi, bæredygtige byer og landområder, forbrug og produktion, klimaforandringer, livet i vand og livet på land berører os alle i vores hverdag.

Partnerskaber som middel til at opnå den bæredygtige målsætning er i tråd med kerneopgaven i Nyborg Kommune, hvor hovedformålet er at understøtte borgere og virksomheders muligheder for at udfolde deres potentiale i et forpligtigende fællesskab. Det er væsentligt, at politikere, administration, borgere og virksomheder i Nyborg Kommune er fælles om at løse de bæredygtige udfordringer i en åben dialog. Forskellige interesser må mobiliseres og dele viden, ekspertise såvel som teknologi for at imødekomme den grønne omstilling. Nyborg Kommune ønsker at understøtte og facilitere møder på tværs af interesser og netværk for at styrke mulighederne for samarbejde om bæredygtige løsninger.

Rent grundvand og drikkevand er sundhed for borgerne

Nyborg Kommune har fokus på at sikre, at borgerne har tilstrækkeligt med vand af en tilfredsstillende vandkvalitet bl.a. i kraft af vandværkernes omfattende analyseprogrammer og ved, at der etableres forbindelsesledninger mellem vandværkerne (5 af kommunens 16 vandværker har pt. ikke forbindelsesledning til andet vandværk). De 214 ejendomme, der i dag ikke er tilsluttet et vandværk, skal ligeledes have mulighed for at blive tilsluttet et vandværk på økonomisk rimelige vilkår. Sanitet sikres ved gennemførelse af kommunens spildevandsplan. I dag er 91,9 % af ejendommene i Nyborg Kommune tilsluttet offentligt spildevandsanlæg, mens 8,1 % har private renseanlæg, der lever op til minimumskravene udmeldt af staten.

Kommunen arbejder for at sikre bæredygtig anvendelse af grundvandet gennem kommuneplanens og indsatsplanens retningslinjer, der søger at sikre mindst mulig spild af grundvand og beskyttelse af drikkevandsressourcen. Tildeling af nye indvindingstilladelser gives kun, hvis der ikke er væsentlig påvirkning af natur og grundvandsmagasiner.

Kommunen arbejder for samarbejde mellem vandværkerne gennem nødvandsforbindelser og vandrådsmøder såvel som tværkommunale samarbejder for at varetage grundvandsmagasiner og indvinding nær kommunegrænsen samt forbrugerdeltagelse gennem understøttelse af aktiviteter omkring de lokale vandværk.

Rent drikkevand og sanitet er en afgørende forudsætning for borgernes sundhed. Cirka 75 procent af Nyborg Kommunes areal udgøres af områder med særlige drikkevandsinteresser. Vi har et stort ansvar for at benytte vandressourcen med omtanke, og vi har pligt til at have en langsigtet planlægning til sikring af rent drikkevand i fremtiden.

Bæredygtig energi og forsyning gennem strategisk planlægning

Energiområdet er et kompliceret system, hvor der er behov for langsigtet planlægning, der sikrer en bæredygtig omstilling til vedvarende energikilder. Transport, bygningsmasse og produktion af varer og tjenesteydelser er alle energikrævende. Det kræver en grundlæggende omstilling af måden, vi forbruger energi på for at sikre bæredygtighed på lang sigt, der gør op med den CO₂-belastning, som mennesker forårsager.

Transportområdet er under udvikling i hele verden disse år, og eksempelvis el-biler er nået til et sted i udviklingen, hvor de reelt kan begynde at konkurrere med benzin- og dieslbiler. Der er en positiv udvikling, som kommunen vil være med til at understøtte. Vi må være med til at vise vejen for en bæredygtig transportsektor.

Nyborg Kommune har længe arbejdet med energioptimering både for private og kommunale bygninger, effektivisering af gadebelysning samt planlægning for udnyttelse af overskudsvarmen fra virksomhedernes produktion.

Fjernvarmeforsyningen i Nyborg Kommune er et eksempel på en enestående symbiose, hvor 97 procent af det eksisterende fjernvarmenet består af overskudsvarme fra virksomhederne. Det positive samarbejde vil Nyborg Kommune fortsat arbejde med. Nyborg Kommune vil skabe nye målsætninger for vedvarende energikilder ved at sikre, at alle har adgang til pålidelig, bæredygtig og moderne energi til en overkommelig pris.

Bæredygtigheden i fokus i hele kommunen

Bæredygtige byer og lokalsamfund samler mange af de tråde, som Nyborg Kommune arbejder med i forhold til de øvrige verdensmål. Der arbejdes for en god synergi mellem by og land, men i høj grad også til vandet, som er en stor del af kommunens identitet. Nyborg er allerede en bæredygtig og grøn kommune, men vi vil være bedre. Nyborg Kommune vil være ambassadører for en udvikling mod mere bæredygtige byer og lokalsamfund, og borgerne skal vide, at bæredygtighed er i fokus i hele kommunen.

I det generelle planarbejde arbejdes der for bæredygtig byudvikling ved at søge en god balance og synergi mellem Nyborg som hovedby, Ørbæk og Ullerslev som centerbyer og landsbyerne. Løbende opgraderes boligmassen og nye boliger opføres for at dække efterspørgslen. Kommunen arbejder for at sikre gode og sunde boliger i en varieret boligmasse af høj arkitektonisk kvalitet, og at borgerne har nær adgang til detailhandel og servicefunktioner. Nyborg Kommune samarbejder med de almene boligselskaber om boligsociale indsatser, der bidrager til øget tryghed, trivsel og udvikling for beboerne.

Kommunen har fokus på inkluderende og tilgængelige byrum for alle, grønne kiler af sammenhængende natur, der kommer helt tæt på byerne samt grønne og blå byrum. Vi planlægger for en boligmasse, som tager højde for storm, oversvømmelser og de generelle vandstigninger, og vi inddrager borgerne i byens udvikling og samarbejder med foreninger og råd. Gennem den strategiske udviklingsplan er der startet et fokus på den trafikale udvikling i Nyborg med afsæt mod en bedre by for cykister og gående. Samtidigt arbejder den offentlige bustransport med nedsættelse af NOX-forurening.

Fortællingen om Nyborg Slot og by er enestående, og der arbejdes for at Nyborg Slot, by og opland, som er unik kulturarv, bliver en værdig kandidat til UNESCO's verdensarvsliste. Projektet skal bringe stedets unikke kulturarv i spil som attraktivt kulturmiljø og vækstmulighed i forhold til erhverv, turisme og bosætning på både lokalt, regionalt og nationalt samt som verdensarv.

Der er mange forskellige faktorer, der spiller ind for en helhedsorienteret bæredygtighed i kommunen. Det griber ind i de seks andre verdensmål, som er i fokus i Nyborg Kommune. Det er svært at forstille sig en bæredygtig by uden at sikre drikkevand, energi, forbrug og produktion, livet under vand samt livet på land. Det hele hænger sammen. Nyborg Kommune vil sætte fokus på verdensmål 11: Bæredygtige byer og lokalsamfund, særligt i kraft af den tværgående karakter og sammenhæng til de øvrige verdensmål, som det at gøre byer og lokalsamfund inkluderende, sikre, robuste og bæredygtige kræver.

Cirkulær økonomi og symbiosesamarbejde som drivkraft

Nyborg Kommune har en klynge af virksomheder, der arbejder inden for cirkulær økonomi. Kommunen arbejder for, at virksomhederne ser Nyborg Kommune som en samarbejdspartner for at styrke den cirkulære økonomi og symbiosesamarbejder, hvor virksomhedernes ressourcer og biprodukter i produktionen indgår i et større kredsløb på tværs af virksomheder.

Nyborg Kommune har en varmforsyning i verdensklasse med en høj andel af varmforsyning med overskudsvarme fra virksomheder. I kommunen kommer hele 97 procent af den eksisterende fjernvarmforsyning, som primært dækker Nyborg by og Ullerslev, fra virksomhedernes overskudsvarme. Overskudsvarmen er en CO₂-neutral fjernvarmekilde.

Nyborg Kommune har i 2018 vedtaget *Kodeks for bæredygtigt byggeri*, som løbende præsenteres for samarbejdspartnere og investorer.

Nyborg Kommune arbejder med at inddrage borgerne i det ansvarlige forbrug og produktion gennem borgerrettede indsatser. Udvalget for Grøn Omstilling har søsat borgernetværket Grønne Piloter, som er et netværk for borgere med interesse for bæredygtighed og den grønne omstilling.

Nyborg Kommune satte bæredygtighed og FN's verdensmål på dagsordenen gennem arrangementsrækken "Danmark for Målene" i 2019, hvor der med seks temaarrangementer blev sat fokus på henholdsvis sundhed, genbrug & cirkulær økonomi, fødevarer, emballage, energi samt natur & grøn omlægning. Formålet var at engagere borgerne i dialogen om verdensmål i Nyborg Kommune.

Nyborg by og Slipshavn er risikoområde for oversvømmelser

Klimaindsatsen er afgørende i en kystkommune som Nyborg. I de seneste år har vi set, hvordan oversvømmelser fra havet påvirker særligt Nyborg havn og by som en potentiel fare og med risiko for store skader. Nyborg Kommune står overfor klimaforandringer, hvor dels oversvømmelser fra hav, vandløb, stigende grundvand og begrænset kapacitet i kloaksystemet udgør risici, der økonomisk kan få store konsekvenser på længere sigt. Kommunen vil arbejde for at mindske de negative konsekvenser, som ekstreme oversvømmelser kan medføre for menneskers sundhed, miljø, kultur- og økonomisk aktivitet. Derfor er klima også et tema for den nye planstrategi og kommuneplanrevisionen.

Nyborg by er vurderet som et risikoområde, hvor der er stor fare for at større værdier kan blive oversvømmet fra havet. Derfor skal der udarbejdes en Risikostyringsplan for byen fra 2019 til 2021. Riskostyringsplanen gælder for den udpegede del af Nyborg by samt Slipshavn. I henhold til Klimatilpasningsplanen fra 2015 er der udlagt flere fokusområder i kommunen. Dette er områder, hvor risikoen for oversvømmelser er vurderet til at være høj.

Nyborg Kommune etablerer vådområder til reducere af næringsstoffer og forsinkelse af overfladevand.

Nyborg Kommune ønsker at skabe nye målsætninger for verdensmål 13: Klimaindsatsen. Kommunen står overfor en stor udfordring fremadrettet i planlægningen for at undgå tab af store værdier i de områder, hvor der er stor risiko. Det er en nødvendig debat, fyldt med diskussioner, da en fælles klimaindsats går på tværs af private og kommunale områder. Vi bør tage diskussionen i planlægningen, så der ikke opføres dyre anlæg og bygningsmasse med stor risiko for oversvømmelser. Nyborg Kommune vil øge fokus på Nyborgs havnearealer, der er sårbare overfor havstigninger og oversvømmelse, samt øge fokus på at håndtere regnvand lokalt for at handle hurtigt for at bekæmpe klimaforandringer og deres konsekvenser.

Kyst og hav er en del af Nyborg Kommunes DNA

Nyborg Kommune er en kystkommune med mindst 50 km badestrand. Kommunen har et stort ansvar for livet under vand gennem sikring af blandt andet vådområder, kystbeskyttelse, udledninger til vandløb og hav og håndtering af spildevand. I Nyborg Kommune arbejder vi med verdensmål 14 ud fra en helhedsorienteret forståelse, hvor havet ikke ses isoleret, men som en del af et større vand-økosystem, hvor vandløb, som vandvej for overfladevand fra oplandet, indirekte har indflydelse på hav og havmiljøet. Derfor arbejder kommunen med etablering af vådområder for at reducere kvælstof fra oplandet, inden overfladevandet ledes til de sårbare kystområder. Vi vil arbejde for at reducere næringsstoffer og miljøbelastningen til havområder. I kommunens Spildevandsplan 2018-2024 stilles der krav til de aktører, der udleder til vandløb og hav – både direkte og indirekte. Nyborg Kommune var en af de fynske kommuner, som meget tidligt i arbejdet med forbedret spildevandshåndtering i det åbne land kom i mål med dette.

Flere af de sommerhusområder, der ligger ud til Storebælt, er blevet spildevandskloakeret. Spildevandet pumpes til Nyborg renseanlæg, og regnvandet afledes lokalt. Det er kun få steder i kommunen, hvor nedsivning ikke kan tillades af hensyn til sikring af drikkevandsressourcen. Alle tiltag forbedrer vandkvaliteten i vandløb, søer, kystområderne og i slutrecipienten havet.

Nyborg Kommune vil være en foregangskommune for at sikre verdensmål 14: Livet i havet – for essensen af Nyborgs identitet og historie er vand og hav. Den smukke Storebæltskyst er kommunens kendetegn og varemærke, og vi vil arbejde for at styrke Nyborg, som en kystby med et bæredygtigt og mangfoldigt liv under vand. Nyborg Kommune vil styrke indsatsen for at bevare og sikre et bæredygtigt brug af hav og vandløb og ressourcerne her i.

Nyborg vil være en grønnere kommune, hvor dyr, planter og mennesker trives

Nyborg Kommune arbejder, gennem forvaltning af naturbeskyttelseslovens § 3, med at beskytte kommunens naturområder. Det gøres bl.a. ved vurdering af påvirkning på beskyttet natur, gendannelse af fjernede naturområder og ved at sikre naturtilstanden ved hjælp af naturpleje som afgræsning gennem understøttelse af kogræsserlaug. Kommunen lever op til vores internationale forpligtelser om at standse tilbagegangen i Natura 2000-områderne og forbedre tilstanden af disse særligt fine naturområder og de tilhørende arter. Vi koordinerer f.eks. græsningsaftaler mellem private lodsejere og dyreholdere i Natura 2000-områderne i kommunen.

Med afsæt i Naturpolitikken handleplaner gennemføres der projekter for bl.a. at genoprette natur og øge biodiversitet og sikre de truede rødlistearter. Kommunen laver formidlings samarbejder omkring naturen og dyrelivet, borgerinddragelse i naturplejeprojekter og tiltag for at styrke friluftslivet. Herigennem kan borgerne få øget forståelse for og adgang til naturen, og dermed kan der skabes tilhørsforhold til naturen og grobund for at passe på naturen.

Nyborg Kommune vil være en grønnere kommune. Naturen er bærende ressource for både land og by, der skaber fundamentet for bæredygtige økosystemer for både dyr, planter og mennesker. Adgang til natur er en vigtig del af menneskers liv, og en styrkelse af naturen rummer potentiale for at skabe bæredygtige by- og landområder, hvor mennesker har lyst til at opholde sig og bo. Derfor har Nyborg Kommune fokus på verdensmål 15: Livet på land, for at beskytte, genoprette og støtte bæredygtig brug af økosystemer på land samt standse udpining af jorden og styrke biodiversitet.

Målsætninger for grøn omstilling med uddybning af potentialet for indsatser

I ovenstående har du læst hvordan Nyborg Kommune i forvejen arbejder med bæredygtighed udvikling. I det følgende kan du læse Nyborg Kommunes målsætninger for grøn omstilling. Til hver målsætning er der en uddybning af de mulige indsatsområder, som kommunen vil arbejde med de kommende år. Uddybningen giver et overblik over, hvordan Nyborg Kommune vil arbejde for at indfri målsætningerne for bæredygtig udvikling i samarbejde med borgere og virksomheder.

Politikken formulerer en overordnet ramme for Nyborg Kommunes arbejde med den grønne omstilling gennem et fokus på verdensmål. Herfra skal der arbejdes videre med de indsatser, som du kan læse på de følgende sider. Politikken skal føres videre i Nyborg Kommunes arbejde og udmønte sig i handlingsplaner for de enkelte indsatsområder.

Nogle af indsatserne går på tværs af flere verdensmål. Derfor arbejder vi for at opnå gode synergi-effekter, så vi får størst mulig effekt ud af indsatserne. Vi inviterer alle borgere til at gå i dialog med kommunen om indholdet i denne politik, for at vi i fællesskab finder robuste og konkrete løsninger på udfordringerne og skaber en bæredygtig udvikling for hele Nyborg Kommune.

Mål 6 - Rent vand og sanitet

Nyborg Kommune arbejder for rent vand og sanitet ved at:

- øge skovrejsning med fokus på de områder i Nyborg Kommune, hvor grundvandsdannelsen er størst,
- arbejde for at mindske udbringning af spildevandsslam på marker med fokus på områder med særlige drikkevandsinteresser,
- reducere tabet af rent drikkevand fra ledningsnettet yderligere,
- have fokus på forurenede grunde, hvor der er risiko for nedsivning til grundvandet, samt undgå brug af pesticider,
- arbejde for en fælles fynsk strategi for benyttelse og beskyttelse af drikkevandsressourcen,
- støtte op om vandværkssamarbejder samt fortsætte den gode dialog og formidling mellem vandværker og Nyborg Kommune.

Øge skovrejsning med fokus på de områder i Nyborg Kommune hvor grundvandsdannelsen er størst

Nyborg Kommune vil styrke skovrejsning med fokus på de områder i Nyborg Kommune, hvor grundvandsdannelsen sker. Skovrejsning og grundvandsdannelsen skal tænkes sammen for at styrke synergieffekterne mellem skov og vand.

Fordelene ved mere skovdannelse går på tværs af verdensmålene i Nyborg Kommune. Mere skov vil være med til at styrke verdensmål 6 i form af drikkevandsressourcen, verdensmål 13 og 14 i form af at styrke land- og vådområders evne til at tilbageholde vandmængder, foruden verdensmål 15 ved at sikre gode betingelser for biodiversitet.

Over de næste 10 år vil Nyborg Kommune arbejde for at etablere 250 hektar ny skov. Nyborg Kommune ønsker at skabe nye samarbejder med interesseorganisationer, der kan understøtte målet om at skabe nye skovområder i kommunen.

Vi vil have særligt fokus på at sikre ny skov, herunder naturskov, med fokus på de områder i kommunen, hvor grundvandsdannelsen sker. Som følge af dette vil vi arbejde for mere skov ved de eksisterende og nye vandboringer til drikkevand.

Vi vil gå i dialog med lodsejere, plantager og skovbrug om mulighederne for at blive mere bæredygtige ved eksempelvis at anvende rotationsprincipper og skabe mere variation i beplantningen eller skabe ny skov.

Vi vil arbejde for mere vild skov i Nyborg Kommune i form af biodiversitetsskov, hvor skovarealerne får lov til at passe sig selv. Det vil vi gøre for at styrke biodiversiteten og give plads til bedre levevilkår for insekter og dyr. Vi vil have fokus på at etablere lysninger og stoppe dræninger og grøftninger i skov eksempelvis i gamle skovbrugsområder, hvor der er mulighed for at overgå til biodiversitetsskov.

Arbejde for at mindske udbringning af spildevandsslam på marker med fokus på områder med særlige drikkevandsinteresser

Nyborg Forsyning og Service har besluttet at spildevandsslam fra renseanlæg i Nyborg Kommune ikke må udbringes på marker. Kommunen kan dog ikke

bestemme, at landmændene ikke må få slammet fra andre kommuner. Vi vil arbejde for at styrke dialogen med lodsejere og landmænd om udfordringerne ved at anvende spildevandsslam på markerne, da der er risiko for at miljøfremmede stoffer fra slammet, herunder medicinrester, siver ned i jorden. Vi vil styrke informationen på området om de negative konsekvenser af at anvende spildevandsslam på markerne.

Reducere tabet af rent drikkevand fra ledningsnettet yderligere

Nyborg Kommune vil reducere tabet af rent drikkevand fra ledningsnettet yderligere. I 2018 var vandtabet fra vandværkernes samlede ledningsnet 5,7 pct. Det er væsentligt mindre end andre steder i landet, men vi vil være bedre. Rent vand skal ikke gå til spilde. Vi vil arbejde for en lækagestrategi i samarbejde med NFS og vandværkerne samt sikre at nye udviklingsområder opfylder nul procent tab af rensed vand i ledningsnettet. Lækagestrategien skal indeholde en plan for reovering af ledningsnettet med henblik på at mindske tabet af rent vand i ledningsnettet yderligere.

Have fokus på forurenede grunde, hvor der er risiko for nedsivning til grundvandet, samt undgå brug af pesticider

Nyborg Kommune har fokus på forurenede grunde, hvor der er risiko for nedsivning til grundvandet. Det er regionen, der er myndighed for oprensninger af forurenede grunde. Derfor arbejder Nyborg Kommune sammen med regionen om at sikre grundvandet mod nedsivninger af forurening. Vi støtter op om regionens jordforureningsstrategi, der prioriterer indsatsen overfor grundvandstruende forureninger i områder med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsoplande højest.

Desuden vil Nyborg Kommune arbejde for at reducere brug af sprøjtegift, afskaffe affaldsdumping og minimere udslip af farlige kemikalier og materialer. Vi vil reducere nedsivninger, der kan påvirke grundvandet negativt, for at sikre drikkevandsressourcen i Nyborg Kommune bedst muligt i fremtiden.

Arbejde for en fælles fynsk strategi for benyttelse og beskyttelse af drikkevandsressourcen

Nyborg Kommune vil arbejde for en fælles fynsk strategi for benyttelse og beskyttelse af drikkevandsressourcen. Drikkevand er en fælles ressource som vi alle har pligt til at benytte bæredygtigt og beskytte på lang sigt, for at sikre os alle rent drikkevand i fremtiden. Grundvandsmagasinerne går på tværs af kommunegrænserne, og derfor har vi et fælles ansvar. Nyborg Kommune vil arbejde for et samarbejde om en fælles fynsk strategi for benyttelse og beskyttelse af vores fælles drikkevandsressource, i samarbejde med de fynske kommuner i regi af Byregion Fyn.

Støtte op om vandværkssamarbejder samt fortsætte den gode dialog og formidling mellem vandværker og Nyborg Kommune

Nyborg Kommune vil støtte op om vandværkssamarbejder og arbejde for lokal formidling til forbrugerne samt fortsætte den gode dialog og formidling mellem vandværker og kommunen. Vi vil understøtte, at vandværkssamarbejder samler kompetencer og viden om drikkevandsressourcen og grundvandsbeskyttelsen samt at vandværkerne hjælper hinanden bl.a. ved etablering af forbindelsesledninger mellem vandværkerne.

Mål 7 - Bæredygtig energi

Nyborg Kommune vil arbejde for omstillingen til bæredygtig energi ved at:

- øge indsatsen for forebyggelse af CO₂-belastningen. Nyborg Kommune vil arbejde for at blive CO₂ neutral i 2035 inden for varme- og elforbruget samt transportområdet,
- udvikle nye planer for bæredygtig energi, herunder en ny vindmølleplan og en solcelleplan, der understøtter målsætningen om at blive CO₂-neutral i 2035,
- arbejde for omstilling af transportområdet til bæredygtig energi,
- konvertere alle oliefyr til mere bæredygtige energiformer,
- styrke formidling og dialog med borgerne om bæredygtig energi og energioptimering.

Øge indsatsen for forebyggelse af CO₂-belastningen. Nyborg Kommune vil arbejde for en målsætning om at blive CO₂-neutral i 2035 inden for varme- og elforbruget samt transportområdet

Nyborg Kommune vil øge indsatsen for forebyggelse af CO₂-belastningen. Vi vil arbejde for en målsætning om at blive CO₂-neutral inden for varme- og elforbruget samt transportområdet.

Nyborg Kommune vil være CO₂-neutral i 2035. Over de næste 16 år vil kommunen øge indsatsen for at nedbringe CO₂-belastningen på varme- og elforbrug. Det vil vi gøre for at mindske klimapåvirkningen lokalt og vise vej mod en CO₂-neutral fremtid. Vi vil arbejde for at skabe overblik og formidle CO₂-påvirkningen pr. borger i Nyborg Kommune og selv gå forrest i kampen for en grønnere fremtid med CO₂-regnskaber for politikere og ansatte i kommunen. Ud fra dette vil vi skabe en plan for nedbringelse af CO₂-belastningen i kommunen.

Inden for planlægningsområdet skal Nyborg Kommune øge fokus på at sikre bæredygtige energiformer. Eksempelvis ved at sikre solpaneler på nye offentlige byggerier, og gå i dialog med investorer og den bæredygtige energibranche om at finde passende arealer til energilagring, geotermi, varmepumpeløsninger, solceller og vindmøller, der kan dække fremtidens bæredygtige energibehov i kommunen.

Udvikle nye planer for bæredygtig energi herunder en ny vindmølleplan og en solcelleplan, der understøtter målsætningen om at blive CO₂-neutral i 2035

Nyborg Kommune vil udvikle nye planer for bæredygtig energi, herunder en ny vindmølleplan og en solcelleplan, der understøtter målsætningen om at blive CO₂-neutral i 2035. Vi vil finde nye mulige placeringer og arealer til anvendelse for bæredygtige energiformer, og vi vil undersøge mulighederne for at etablere nye havvindmøller.

Arbejde for omstilling af transportområdet til bæredygtig energi

Nyborg Kommune vil arbejde for omstilling af transportområdet til bæredygtig energi med afsæt i udskiftning af Nyborg Kommunes bilpark til hybrid, el, brint eller gas. Vi vil skabe en plan for denne omstilling inden udgangen af 2020.

Vi vil understøtte den nødvendige infrastruktur til de ikke-fossile brændsler, så borgerne oplever det som tilgængeligt at tanke el, brint og gas. Det vil vi gøre for at understøtte, at private borgere ser mulighederne i at udskifte deres benzin- og dieselbil til en bil på mere bæredygtige drivmidler. Borgerne skal opleve, at de trygt kan investere i biler på el, gas og brint.

Vi vil arbejde for en omstilling af den offentlige transport mod bæredygtige drivmidler, og vi vil sikre, at driften holdes på et niveau, hvor borgerne i byerne oplever den offentlige transport som et reelt alternativ til egen bil. Vi vil arbejde med mulighederne for at få mindre busser eksempelvis i mindre byer og landområderne, hvor passagertallet gør, at en almindelig bus har for stor kapacitet til det daglige behov. Nyborg Kommune vil arbejde for, at kommunen på sigt kan være testkommune for el- og førerløse busløsninger, for at være på forkant med fremtidens transportformer. Sikkerhed og tryghed er i fokus, og det skal gå hånd i hånd med udviklingen inden for transportområdet.

Vi vil arbejde for at flere borgere går og cykler. Det er den sundeste og mindst energikrævende transportform, hvis man ser bort fra de kræfter, man skal lægge i pedalerne på cyklen. Det kræver, at vi øger fokus på gående og cyklende og tænker dem ind i planlægningen af vores byer og lokalsamfund. Vi vil arbejde for at sikre bedre forhold for de bløde trafikanter i kommunen.

Konvertere alle oliefyr til mere bæredygtige energiformer

Nyborg Kommune vil arbejde for at konvertere alle oliefyr til mere bæredygtige energiformer. Det vil vi gøre ved at kortlægge de aktive oliefyr og afholde målrettede informationsmøder lokalt. Vi vil skabe en ny varmeplan for hele Nyborg Kommune med fokus på alle de områder, som ikke i dag er dækket af fjernvarmenettet, og hvor koncentrationen af oliefyr er størst. Her er der et potentiale for en bedre bæredygtig varmeforsyning. Varmeplanen skal sikre, at Ørbæk omstilles til bæredygtig varmeforsyning. Vi vil samarbejde lokalt med borgerne om at sikre en hurtig omlægning, så vi sikrer, at alle oliefyr i Nyborg Kommune omlægges til bæredygtige energiformer. Vi vil udbrede kendskabet til mulighederne for at omlægge til bæredygtige energiformer fx ved leje af varmepumper gennem virksomheder, eller til anden varmeenergi i de områder, hvor fjernvarme ikke er

rentabelt. Det kan eksempelvis være solvarme og lignende bæredygtige energiformer. Vi vil informere ejere om mulige tilskud og fradrag og lignende statslige støtteordninger, for at bidrage til at flere vælger bæredygtige varmeløsninger.

Der er potentiale for at arbejde med at udvide fjernvarmenettet i Nyborg Kommune, der i dag dækker Nyborg by og området mod Ullerslev. Vi har en enestående symbiose mellem virksomhedernes overskudsvarme og fjernvarmenettet, og vi vil arbejde for at udvide varmenettet.

Styrke formidling og dialog med borgerne om bæredygtig energi og energioptimering

Nyborg Kommune vil styrke formidling og dialog med borgerne om bæredygtig energi og energioptimering. Kommunen har tidligere arrangeret møder lokalt om energioptimering, og vi vil genoptage arbejdet med energioptimering med fornyet fokus på bæredygtige energikilder. Nyborg Kommune vil facilitere energimøder med borgerne for at sikre udviklingen mod at øge energioptimeringen i private boliger og i erhvervslivet.

I nye boligområder og -projekter vil vi øge fokus på energineutralt eller plus-energi byggeri, som kan vise vejen mod en grøn omstilling af energiforsyningen til boliger i kommunen.

Mål 11 - Bæredygtige byer og lokalsamfund

Nyborg Kommune vil styrke fokus på bæredygtige byer ved at:

- arbejde for bæredygtige bosætningsmønstre og et varieret udbud af sikre og sunde boliger,
- arbejde for en bæredygtig omstilling inden for transportområdet med fokus på at forbedre forholdene for gående og cyklister, så adgang og tilgængelighed styrkes for alle borgere samt at sikre at den kollektive trafik er et godt alternativ til biltransporten,
- arbejde for en omstilling af kommunens bilpark med henblik på at udfase fossile brændsler, så der sker en løbende udskiftning til biler, der drives af bæredygtige energikilder,
- skabe nye grønne byrum med fokus på natur, som kan danne ramme om ophold og aktiviteter, og herunder arbejde for flere bytræer,
- udbrede Nyborg Kommunes Kodeks for bæredygtigt byggeri til investorer og bygherrer,
- forbedre formidling af Nyborg som en grøn kommune og inddrage borgerne i den bæredygtige udvikling,
- styrke indsatsen for at beskytte og bevare kultur- og naturarven i hele kommunen.

Arbejde for bæredygtige bosætningsmønstre og et varieret udbud af sikre og sunde boliger

Nyborg Kommune vil arbejde for en langsigtet bæredygtig bosætning og et varieret udbud af sikre og sunde boliger. Vi arbejder for at sikre blandet byggeri, hvor forskellige typer borgere kan bo side om side, og sikre boliger til en overkommelig pris, så også de borgere, der har en mindre økonomi, har mulighed for at bo og leve i alle dele af kommunen. Vi vil øge fokus på at have et udbud af boliger til børnefamilier og alternative familiesammensætninger eller samboende, for at fremtidssikre bosætningen i kommunen.

Vi vil styrke indsatsen for at sikre bæredygtige boligområder med fokus på bæredygtige byggematerialer, lavenergi og høj sundhed for borgerne. Vi vil udlægge nye boligområder med et bredt fokus på bæredygtighed. Det vil vi gøre for at tiltrække nye borgere, der ønsker at bo bæredygtigt, eksempelvis i alternative boformer og fællesskaber. Vi vil styrke vejledning og samarbejdet om byggerier og boligprojekter, der kommer med nye løsninger på bæredygtige udfordringer, og vi vil udvikle nye værktøjer i administrationen til at understøtte nye boformer og boligtyper, for at give investorer og bygherrer, der leverer bæredygtige løsninger, den nødvendige sparring.

Arbejde mod en bæredygtig omstilling inden for transportområdet med fokus på at forbedre forholdene for gående og cyklister, så adgang og tilgængelighed styrkes for alle borgere samt at sikre at den kollektive trafik er et godt alternativ til biltransporten

Nyborg Kommune vil udarbejde en plan, der gør rede for, hvordan vi omstiller transportområdet i retning mod en bæredygtig fremtid, med en væsentlig reduktion af CO₂-aftrykket på kortere sigt og 100 procent bæredygtige energikilder på længere sigt.

Nyborg Kommune vil arbejde for en bæredygtig omstilling inden for transportområdet med fokus på at forbedre forholdene i hele kommunen for gående og cyklister. Vi vil arbejde for at styrke bløde trafikanters vilkår ved at etablere flere og bedre cykelstier, og samtænke fx trafikchikaner med indsatsen for flere bytræer. Vi vil øge fokus på gående og cyklende i bykernen i tråd med den strategiske udviklingsplan, ved at understøtte ny infrastruktur og faciliteter. Vi arbejder for at styrke et finmasket cykelstinet i hele kommunen, som er trygt og sikkert at færdes på for alle aldersgrupper, og have fokus på vedligehold af eksisterende cykelstier. Vi vil sikre, at alle nye infrastrukturprojekter og nye byrum prioriterer de bløde trafikanter og integreres med de gående og cyklendes behov for ophold,

aktiviteter og funktioner. Vi vil arbejde for bedre mobilitet med et fokus på adgang og tilgængelighed for alle borgere, og arbejde for at sikre, at den kollektive trafik forsyner hele kommunen og er et godt alternativ til biltransporten.

Vi vil øge fokus på at nedbringe forældrekørsel til skolerne til et minimum. Det skal opleves som trygt og sikkert for skolebørn at cykle eller gå i skole i hele kommunen. Det betyder et fokus på sikre skoleveje også i yderområderne. Vi arbejder for at øge andelen af børn og unge, der cykler i skole. Vi arbejder for, at flere vælger cyklen, og færre vælger bilen, og vi vil evaluere udviklingen løbende hvert andet år.

Der er igangsat en omstrukturering af parkeringsforholdene i Nyborg by. Der prioriteres p-pladser rundt om bykernen til fordel for et større fokus på de bløde trafikanter inden for bykernen. Vi vil fortsat arbejde mod at styrke denne udvikling ved eksempelvis at sænke krav til p-pladser inden for bykernen.

Nyborg Kommune ønsker at understøtte den lokale mobilitet og går gerne i dialog med borgerne om samkørselsordninger, delebiler behov for opsamlingspladser m.m. Vi vil facilitere møder mellem borgere med interessen for området, og sikre, at borgerne ser kommunen som en sparringspartner om fremtidens bæredygtige transport.

Arbejde for en omstilling af kommunens bilpark med henblik på at udfase fossile brændsler, så der sker en løbende udskiftning til biler, der drives af bæredygtige energikilder

Nyborg Kommune vil arbejde for en grøn omstilling af kommunens bilpark. Vi vil løbende opdatere kommunens bilpark med biler, der drives af bæredygtige energikilder. Kommunens biler udfylder mange forskellige formål, og vi vil tage hensyn til at omstillingen sker på baggrund af en konkret vurdering i forhold til konkrete behov, der er i de enkelte afdelinger.

Som det er i dag, er der stadig forskel på rækkevidden af konventionelle biler og elbiler. Der er stor forskel på om kommunens biler anvendes til at udføre hverdagens opgaver, som det eksempelvis er tilfældet inden for hjemmeplejen, eller om bilen er anvendes til korte og enkelte ture i forbindelse med møder eller lignende. Derfor vil Nyborg Kommune lave en plan for udfasningen af benzin- og dieslbiler, der tager hensyn til de behov, der er i afdelingerne, så omstillingen starter der, hvor forbruget af bil kan løses af den teknologi, der er i dag inden for elbiler. Målet er at omstille til en bilpark, der på sigt udelukkende drives af bæredygtig energi.

Skabe nye grønne byrum med fokus på natur, som kan danne ramme om ophold og aktiviteter, og herunder arbejde for flere bytræer.

Nyborg Kommune vil skabe nye grønne byrum med fokus på natur, som kan danne ramme om ophold og aktiviteter. Vi vil arbejde for at integrere nye bæredygtige løsninger for lokal afledning af regnvand (LAR) i byrumsprojekter og nye boligområder. Vi vil foretage analyser af borgernes nærhed til grønne områder, infrastruktur til gående og cyklister, rekreative naturområder samt se på muligheder for flersidig anvendelse af offentlige arealer. Ud fra dette vil vi sikre et grundlag for løbende evaluering ved løbende at fastsætte målsætninger for at øge borgernes adgang til bæredygtige byrum, natur og infrastruktur.

Nyborg Kommune har desuden en målsætning om at plante 250 nye bytræer over de næste 6 år. Inden 2026 vil vi plante træer i kommunens byer, eksempelvis ved at åbne op for, at borgerne kan anvise mulige placeringer og ansøge om træer til byen.

Udbrede Nyborg Kommunes kodeks for bæredygtigt byggeri til investorer og bygherrer

Nyborg Kommune vil udbrede Nyborg Kommunes Kodeks for bæredygtigt byggeri til investorer og bygherrer. Alle kommunale byggerier skal fremadrettet anvende kodeks for bæredygtigt byggeri til udvælgelse af bæredygtige materialer til byggeriet. Vi vil præsentere kodekset for alle investorer og bygherrer, der ønsker at opføre byggeri i kommunen og gå i dialog om, hvordan de bidrager til et bæredygtigt byggeri. Vi vil sikre at kodekset er tilgængeligt på kommunens hjemmeside, og at al baggrundsinformationen ligger til fri afbenyttelse for alle samarbejdspartnere i kommunen.

Forbedre formidling af Nyborg som en grøn kommune og inddrage borgerne i den bæredygtige udvikling

Nyborg Kommune vil forbedre formidling af Nyborg som en grøn kommune og inddrage borgerne i den bæredygtige udvikling. Der er meget, Nyborg Kommune allerede gør for at være bæredygtige, men vi

kan altid blive bedre. Derfor vil vi øge fokus på formidling for at sikre, at information og viden om bæredygtighed når ud til borgerne. Nyborg Kommunes hjemmeside skal vise, at Nyborg er en grøn kommune, hvor bæredygtighed prioriteres højt.

For at sikre, at planlægning bliver tilpasset de lokale forhold, vil vi have fokus på at interne og eksterne interessenter inddrages i processen. Planlægning i et handlingsorienteret samarbejde mellem potentielle ejere, lokalsamfund, foreninger og kommuner, kan sikre bæredygtige løsninger, som passer til de lokale behov.

Vi vil arbejde for at præsentere grønne løsninger som kan have betydning for borgerne, eksempelvis ved at sætte fokus på prisvenlige materialer, der er bæredygtige. Borgerne skal opleve at de bæredygtige valg er nemme valg på baggrund af faktisk oplysning og viden.

Styrke indsatsen for at beskytte og bevare kultur- og naturarven i hele kommunen

Nyborg Kommune arbejder for at sikre og tydeliggøre Nyborgs unikke kulturarv gennem en målrettet og langsigtet administration. Kulturarven er en ressource for øget bosætning, turisme og erhverv i kommunen. Nyborg Kommune arbejder for at komme på UNESCO's verdensarvsliste.

Kulturarvsmasterplanen af 2019 skal indgå som et strategisk led i kommuneplanen og herfra udmønte planen i det videre planlægningsarbejde, og resultaterne af registreringer og vurderinger skal indgå i kommunens byggeadministration.

Nyborg Kommune stiller resultaterne til rådighed for grundejere og offentlighed for derigennem at opnå en større forståelse for Nyborgs unikke kulturarv. Til disse formål stilles oplysningerne på kvarter- og ejendomsniveau til rådighed for administrationen og offentligheden via en digital portal.

Mål 12 - Ansvarligt forbrug og produktion

Nyborg Kommune arbejder for ansvarligt forbrug og produktion ved at:

- arbejde for at styrke de cirkulære virksomheder og sikre de bedste betingelser for at klyngen kan tiltrække nye virksomheder,
- styrke symbiosesamarbejder hvor tætliggende virksomheder samarbejder om at udnytte ressourcer og biprodukter såsom varme, damp, køl og organisk materiale m.m.,
- have fokus på at fastholde og styrke det positive arbejde med enestående fjernvarmeforsyning i samarbejde med NFS som hovedaktør og de lokale virksomheder,
- sikre at Nyborg Kommunes kodeks for bæredygtigt byggeri bliver anvendt for al byggeri i kommunen fremadrettet, og at det præsenteres for alle samarbejdspartnere,
- samarbejde med netværket Grønne Piloter for at styrke den gode synergi mellem borgerne og kommunen i arbejdet med ansvarligt og bæredygtigt forbrug,
- etablere nye samarbejder mellem kommunens uddannelsesinstitutioner, forskning og lokale virksomheder for at styrke viden og udvikling inden for ressource- og energioptimering.
- arbejde for et fælles fynsk fokus på en ny ansvarlig og bæredygtig indkøbspolitik,
- opfordre til at offentlige og private aktører samarbejder om at leve op til fælles standarder, der sikrer en bæredygtig forædling, bearbejdning og leverandørkæde i produktionen,
- reducere forbruget af plastik og udfase unødigt brug af plastik, reducere antallet af plasttyper og anvende genanvendeligt plast.

Arbejde for at styrke de cirkulære virksomheder og sikre de bedste betingelser for at klyngen kan tiltrække nye virksomheder

Nyborg Kommune vil arbejde for at styrke de cirkulære virksomheder og sikre de bedste betingelser for at klyngen kan tiltrække nye virksomheder, der arbejder inden for den cirkulære økonomi i forbruget og produktionen. Vi vil i samarbejde med virksomhederne sætte fokus på at minimere restprodukter og øge genanvendelse i produktionen. Vi vil have fokus på at understøtte kompetencer, der kan understøtte vækst gennem grøn omstilling og sikre ressourceeffektivitet i den cirkulære økonomi.

Vi vil facilitere mødet mellem borgere og virksomheder for at sikre, at viden om Nyborgs cirkulære virksomheder kommer ud til kommunens borgere, og gerne ud over kommunegrænsen.

Vi vil synliggøre synergien på tværs af virksomheder og borgerniveauer fx via festival/ åbne virksomhederne op, så borgerne kan se, hvordan virksomhederne arbejder bæredygtigt.

Styrke symbiosesamarbejder hvor tætliggende virksomheder samarbejder om at udnytte ressourcer og biprodukter såsom varme, damp, køl og organisk materiale m.m.

Nyborg Kommune vil styrke symbiosesamarbejder, hvor tætliggende virksomheder samarbejder om at udnytte ressourcer og biprodukter såsom varme, damp, køl og organisk materiale m.m. Kommunen ønsker at spille en integrerende rolle om symbiosesamarbejder for at sikre et helhedsorienteret arbejde, der styrker udnyttelsen af alle ressourcer hos produktionsvirksomhederne.

Vi vil arbejde for, at virksomhederne fortsat oplever kommunen som en god sparringspartner, der faciliterer dialogen på tværs i erhvervslivet og fungerer som ambassadører for gode løsninger for synergi mellem varme- og energikrævende virksomheder.

Have fokus på at fastholde og styrke det positive arbejde med enestående fjernvarmeforsyning i samarbejde med NFS som hovedaktør og de lokale virksomheder

Nyborg Kommune vil have fokus på at fastholde og styrke det positive arbejde med enestående fjernvarmeforsyning i samarbejde med NFS som hovedaktør og de lokale virksomheder, der leverer overskudsvarme til fjernvarmenettet.

Sikre at Nyborg Kommunes kodeks for bæredygtigt byggeri bliver anvendt for al byggeri i kommunen fremadrettet, og at det præsenteres for alle samarbejdspartnere

Kommunen vil sikre, at Nyborg Kommunes kodeks for bæredygtigt byggeri bliver anvendt for al byggeri i kommunen fremadrettet. Kodekset skal præsenteres for alle samarbejdspartnere, der ønsker at bygge i Nyborg Kommune. Vi vil i den generelle planlægning sørge for at følge op på bæredygtighed i byggeriet i dialogen med investorer og bygherrer, og arbejder for at kodeks for bæredygtigt byggeri eller andre certificeringsordninger, som Svanemærket og DGNB danner rammen om hele byggeprocessen og valg af materialer i byggeriet.

Samarbejde med netværket Grønne Piloter for at styrke den gode synergi mellem borgerne og kommunen i arbejdet med ansvarligt og bæredygtigt forbrug

Nyborg Kommune vil samarbejde med netværket Grønne Piloter for at styrke den gode synergi mellem borgerne og kommunen i arbejdet med ansvarligt og bæredygtigt forbrug. Grønne Piloter er et nystartet borgernetværk med udgangspunkt i borgere, der brænder for bæredygtig udvikling og grøn omstilling. Over to undervisningsdage i foråret 2019 har netværket tilegnet sig viden om bæredygtighed og fået redskaber til at facilitere bæredygtige processer for andre borgere i kommunen. Nyborg Kommune vil gennem Udvalget for Grøn Omstilling opretholde dialogen med de Grønne Piloter, som en sparringspartner om bæredygtige tiltag, set fra et borperspektiv, hvor emner som fx nedbringelse af madspild i frivillige samarbejder med detailbranchen, eller bytterum på genbrugspladser med byggematerialer og lignende, optager borgergruppen blandt meget andet inden for den grønne omstilling.

Etablere nye samarbejder mellem kommunens uddannelsesinstitutioner, forskning og lokale virksomheder for at styrke viden og udvikling inden for ressource- og energioptimering

Nyborg Kommune vil etablere nye samarbejder mellem kommunens uddannelsesinstitutioner, forskning og lokale virksomheder for at styrke viden og udvikling inden for ressource- og energioptimering. Vi lægger op til samarbejde på tværs af kommunens skoler og gymnasiet, som kan bidrage til udveksling af viden og fokus på forbrug og produktion i kommunen.

Vi vil arbejde for at etablere et fælles fynsk topmøde for borgere, interessenter, virksomheder og forskningsinstitutioner om cirkulær økonomi og ansvarligt forbrug og produktion og håndtering af affald og bi-produkter.

Arbejde for et fælles fynsk fokus på en ny ansvarlig og bæredygtig indkøbspolitik

Nyborg Kommune vil arbejde for et fælles fynsk fokus på en ny ansvarlig og bæredygtig indkøbspolitik. Kommunerne står samlet set for et stort forbrug gennem indkøb. Indkøbene varetages ud fra den fælles fynske indkøbspolitik. Nyborg Kommune vil arbejde for, at der skabes en ny fælles indkøbspolitik, hvor et nyt ansvarligt og bæredygtigt indkøb er overskriften. Kommunerne har et ansvar for en bæredygtig fremtid, og vi skal være frontløbere, der kan vise vejen for bæredygtige og helhedsorienterede indkøb, der er visionære i forhold til den grønne omstilling.

opfordre til at offentlige og private aktører samarbejder om at leve op til fælles standarder, der sikrer en bæredygtig forædling, bearbejdning og leverandørkæde i produktionen

Nyborg Kommune vil sætte fokus på bæredygtige leverandørkæder gennem frivillige samarbejder og partnerskaber på tværs af offentlige og private aktører. Denne målsætning er relateret til målsætningen om en ny bæredygtig fælles fynsk indkøbspolitik, hvor Nyborg Kommune vil være med til at sætte det gode eksempel for bedste praksis. Vi anerkender, at det er kompliceret, og derfor lægger vi med denne målsætning op til, at der i særlig grad tænkes i partnerskaber, hvor videndeling kan bane vejen for mere bæredygtig og cirkulær produktion af varer og goder.

Det er ikke kun offentlige og private aktører i form af virksomhed eller forvaltning, men også på individniveau, at der kan gøres en forskel for bæredygtige leverandørkæder. Den enkelte kan, ved at målrette sit forbrug, være et led i at understøtte den grønne omstilling af produktionskæden. Vi er opmærksomme på alle niveauer - borger, besøgende og turist såvel som virksomhed, iværksætter, kommune eller institution. Nyborg Kommune vil gerne samarbejde med alle, der har løsninger, udfører det i praksis, eller blot sidder med de gode ideer til at styrke kædeansvaret.

Reducere forbruget af plastik og udfase unødigt brug af plastik, reducere antallet af plasttyper og anvende genanvendelig plast

Plast er en indlejret del i produktionsmetoder, særligt i forhold til opbevaring og indpakning af varer. Udfordringerne går på tværs af produktionssystemer, og kan ikke alene løses på kommunalt niveau. Det kræver både tværkommunale, nationale og internationale samarbejder.

Nyborg Kommune vil arbejde for at reducere unødigt anvendelse af plast, reducere antallet af plasttyper og så vidt muligt kun anvende plastik, der kan genanvendes. Det skal gøres gennem et fokus på det kommunale forbrug. Vi vil arbejde for at indgå i samarbejder om reduktion af plastik med virksomheder og andre videnskabelige netværk. Vi er åbne for at indgå i forskningsbaserede projekter om at reducere plastik i det kommunale forbrug.

Mål 13 - Klimaindsats

Nyborg Kommune arbejder for at styrke klimaindsatsen ved at:

- sikre kortlægning og formidling af havstigninger og stormflodshændelser,
- arbejde for deltagelse i forpligtende klimafællesskaber på tværs af kommuner og regioner, nationalt såvel som internationalt,
- styrke indsatsen for skovrejsning,
- styrke indsatsen for at skabe flere vådområder,
- styrke fokus på lokal afledning af regnvand (LAR) i både eksisterende og nye boligområder.

Sikre kortlægning og formidling af havstigninger og stormflodshændelser

Nyborg Kommune vil sikre kortlægning og formidling af havstigninger og stormflodshændelser. Det er væsentligt for den fælles forståelse på tværs af borgere og netværk såvel som for investorer og bygherrer, at klimascenarier formidles bedst muligt. Det skal være med til at sikre, at alle arbejder sammen med udgangspunkt i det samme vidensniveau, og fungere som et værktøj til at konkretisere hvordan skader ved hændelser og havvandsstigninger kan afbødes.

Formidlingen kan eksempelvis udformes som en kort informativ video, der formidler prognoserne for Nyborg Havn, fjorden og Holckenhavn, som er særligt udsat i forhold til havstigninger og stormflodshændelser. Vi vil også i den forbindelse øge formidlingen af oversvømmelser og erosionsrisikoer, for at borgerne får den nyeste viden at træffe valg for deres investeringer og sikring af private boliger.

Nyborg Kommune vil skabe en ny kystplan, hvor de langsigtede konsekvenser af klimaforandringerne, og en fremtidig indsats og prioritering for beskyttelse af Kommunens kyststrækning formidles til borgerne.

Arbejde for deltagelse i forpligtende klimafællesskaber på tværs af kommuner, regioner såvel som internationalt

Nyborg Kommune vil arbejde for deltagelse i forpligtende klimafællesskaber på tværs af kommuner, regioner såvel som internationalt. Vi vil arbejde for et øget samarbejde på hele Fyn om klimaindsatsen, da udfordringerne med havstigninger, stormflodshændelser og regnvandshåndtering går på tværs af kommunegrænserne. Vi vil sparre med kommuner og

indgå i internationale fællesskaber, som har lignende udfordringer. Vi ønsker at indgå i forpligtende fællesskaber på tværs af kommuner og landegrænser. Som eksempel kan nævnes Borgmesterpagten, der er et internationalt samarbejde om klimaudfordringerne, og i en dansk kontekst er der en række kommuner, der er gået sammen i fællesskabet Klimakommuner. Vi vil undersøge de meningsfulde fællesskaber for Nyborg Kommune og forpligte os til at øge indsatsen for klimaet.

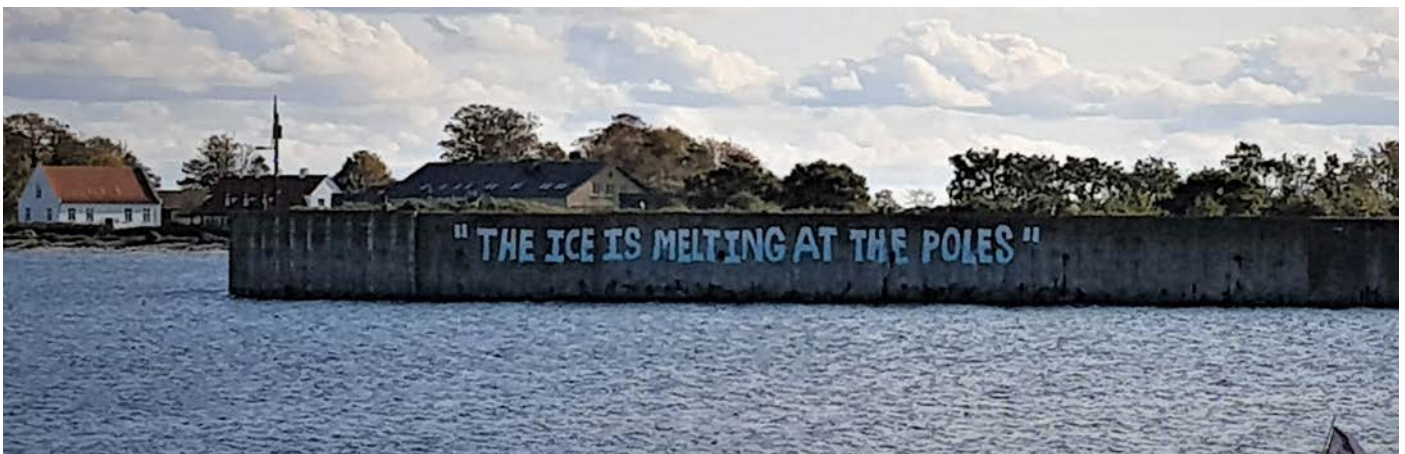
Styrke indsatsen for skovrejsning

Nyborg Kommune vil styrke indsatsen for skovrejsning. Fordelene ved mere skovdannelse går på tværs af verdensmålene i Nyborg Kommune. Mere skov vil være med til at styrke verdensmål 6 i form af drikkevandsressourcen, verdensmål 13 og 14 i form af at styrke land- og vådområders evne til at tilbageholde vandmængder, foruden verdensmål 15 ved at sikre gode betingelser for biodiversitet.

Over de næste 10 år vil Nyborg Kommune arbejde for at etablere 250 hektar ny skov. Nyborg Kommune ønsker at skabe nye samarbejder med interesseorganisationer, der kan understøtte målet om at skabe nye skovområder i kommunen.

Vi vil have særligt fokus på at sikre ny skov herunder naturskov, der er selvforvaltende. Dels med fokus på de områder i kommunen, hvor grundvandsdannelsen sker og dels med fokus på at tilbageholde vandmængder og forsinke udledningen til vandløb og hav.

Vi vil gå i dialog med plantager og skovbrug om mulighederne for at blive mere bæredygtige ved eksempelvis at anvende rotationsprincipper og skabe mere variation i beplantningen. Vi vil løbende afveje mulighederne for at opkøbe eller reservere arealer til

ny skovrejsning med henblik på at sikre drikkevandsressourcen, biodiversitet, og tilbageholdelse af vandmængder i naturen.

Styrke indsatsen for at skabe flere vådområder

Nyborg Kommune vil styrke indsatsen for at skabe flere vådområder i kommunen. Vådområder har væsentlige formål og et stort potentiale, særligt i oplandet til Storebælt, Nyborg Fjord og ved Holckenhavn, hvor nye vådområder kan virke som en buffer for vandmængder og sænke hastigheden på udledningen til havet. Vi vil løbende afveje mulighederne for at omlægge tidligere landbrugsjord eller potentielle vådområder tæt på havet til vådområder.

Styrke fokus på lokal afledning af regnvand (LAR) i både eksisterende og nye boligområder

Lokal afledning af regnvand har flere positive virkninger og bidrager direkte til verdensmålene 11, 13, 14 og 15. Nyborg Kommune vil i forhold til verdensmål 13 styrke fokus på lokal afledning af regnvand (LAR) i både eksisterende og nye boligområder. Vi vil arbejde for LAR-løsninger i alle nye byggeprojekter i kommunen, så udearealer og rekreative områder kan tilbageholde regnvand. Vi vil øge fokus på at fremme grønne beplantede tage og vægge, og herunder se på muligheder for at anvende regnvand til en række funktioner hvor der i dag anvendes drikkevand. Nye byrum skal håndtere regnvandet bedre ved at kunne tilbageholde regnvandet midlertidigt og sænke hastigheden af udledning og nedsivning.

Mål 14 - Livet i havet

Nyborg Kommune vil styrke hav- og vandmiljøet ved at:

- arbejde for at genskabe stenrev, der bidrager til biodiversitet og et mangfoldigt liv under vand og styrker kommunens marine natura 2000-områder,
- øge fokus på håndtering af spildevand med henblik på at sikre et bæredygtigt hav- og vandmiljø,
- øge fokus på lokal afledning af regnvand (LAR) og arbejdet med forsinkelse af udledning, sikring af rensed vand i udledningen samt anvendelse af vandet som en ressource undervejs,
- styrke friluftsliv, formidling og oplysning for borgerne om vandløb og hav som en naturressource,
- fremme nye samarbejder om bæredygtige løsninger for hav- og vandmiljøet.

Arbejde for at genskabe stenrev, der bidrager til biodiversitet og et mangfoldigt liv under vand og styrker kommunens marine natura 2000-områder

Nyborg Kommune vil arbejde for at reetablere stenrev for at styrke livet i havet. Kommunens kyststrækning vender ud mod Storebælt og bæltområdet er et beskyttet natura 2000-område, hvor der blandt andet er marsvin. Vi vil arbejde for at genskabe stenrev for styrke biodiversiteten i havmiljøet i Storebælt og Nyborg Fjord. Nyborg Kommune vil opfordre til et samarbejde med blandt andet landbrug om at anvende sten fra markerne til stenrev. Stenrev er som habitat kendt for at bidrage til et mangfoldigt liv under vand.

Vi vil med dette fokus på stenrev skabe nye spændende formidlingssteder til gavn for biodiversiteten, men også med mulighed for ny dykkerturisme og anden udfoldelse på hav, der kan medvirke til læring og videndeling om havets ressourcer.

Øge fokus på håndtering af spildevand med henblik på at sikre et bæredygtigt hav- og vandmiljø

Vi vil øge fokus på håndtering af det sorte spildevand ved eksempelvis at udbyde en konkurrence om bæredygtig håndtering af spildevand. I Nyborg Kommune har vi en række virksomheder, der arbejder med cirkulær økonomi, og vi vil øge samarbejdet om iværksætterprojekter og læringsmiljøer, der kan være med til at finde nye løsninger på udfordringerne med spildevandshåndtering, som fx overløb fra kloakker.

Nyborg Kommune ønsker at understøtte partnerskaber og facilitere videndeling på tværs af kommunen, virksomheder og forskningsinstitutioner og undersøge mulighederne for at overføre løsninger fra det private erhvervsliv i forhold til spildevand.

Øge fokus på lokal afledning af regnvand (LAR) og arbejdet med forsinkelse af udledning, sikring af rensset vand i udledningen samt anvendelse af vandet som en ressource undervejs

Lokal afledning af regnvand har flere positive virkninger og bidrager direkte til verdensmålene 11, 13, 14 og 15. Nyborg Kommune vil, i forhold til verdensmål 14, øge fokus på lokal afledning af regnvand (LAR) og arbejdet med forsinkelse af udledning, sikring af rensset vand i udledningen, så fx overløb af kloakker i forbindelse med store regnmængder så vidt muligt undgås samt anvendelse af vandet som en ressource undervejs.

Vi vil arbejde for LAR-løsninger i alle nye byggeprojekter i kommunen og øge fokus på at fremme grønne beplantede tage og vægge. Nye byrum skal håndtere regnvandet bedre og skal kunne tilbageholde regnvandet i midlertidige våde områder med et særligt fokus på at undgå kilder til forurening, som eksempelvis mikroplast, bildækrester og metaller som skylles med videre i forbindelse med regnskyl.

Nyborg Kommune ønsker at deltage i samarbejder med forskningsinstitutioner og iværksættere om håndtering af det grå spildevand for at undersøge mulighederne for at opsamle og stoppe videreførelsen af de materialer, som regnvandet skyller med ud.

Styrke friluftsliv, formidling og oplysning for borgerne om vandløb og hav som en naturressource

Nyborg Kommune vil styrke formidling og oplysning for borgerne om vandløb og hav som en ressource og et vigtigt levested for mange dyr og planter. Havet er en naturlig del af hverdagslivet for mange borgere i Nyborg Kommune. Nyborg som en kystkommune skal styrkes gennem formidling og oplysning for borgerne. Kommunen vil øge indsatsen for at give borgerne en forståelse for, at vandet er en vigtig ressource og understøtte et stærk friluftsliv på vand.

Nyborg kommune ønsker i samarbejde med lokale foreninger, netværk og frivillige borgere at sætte fokus på formidling og oplysning om livet under vand. Nyborg vil via kommunens naturvejleder understøtte aktiviteter, der særligt formidler og oplyser børn og unge om vand- og havmiljøet i Nyborg Kommune.

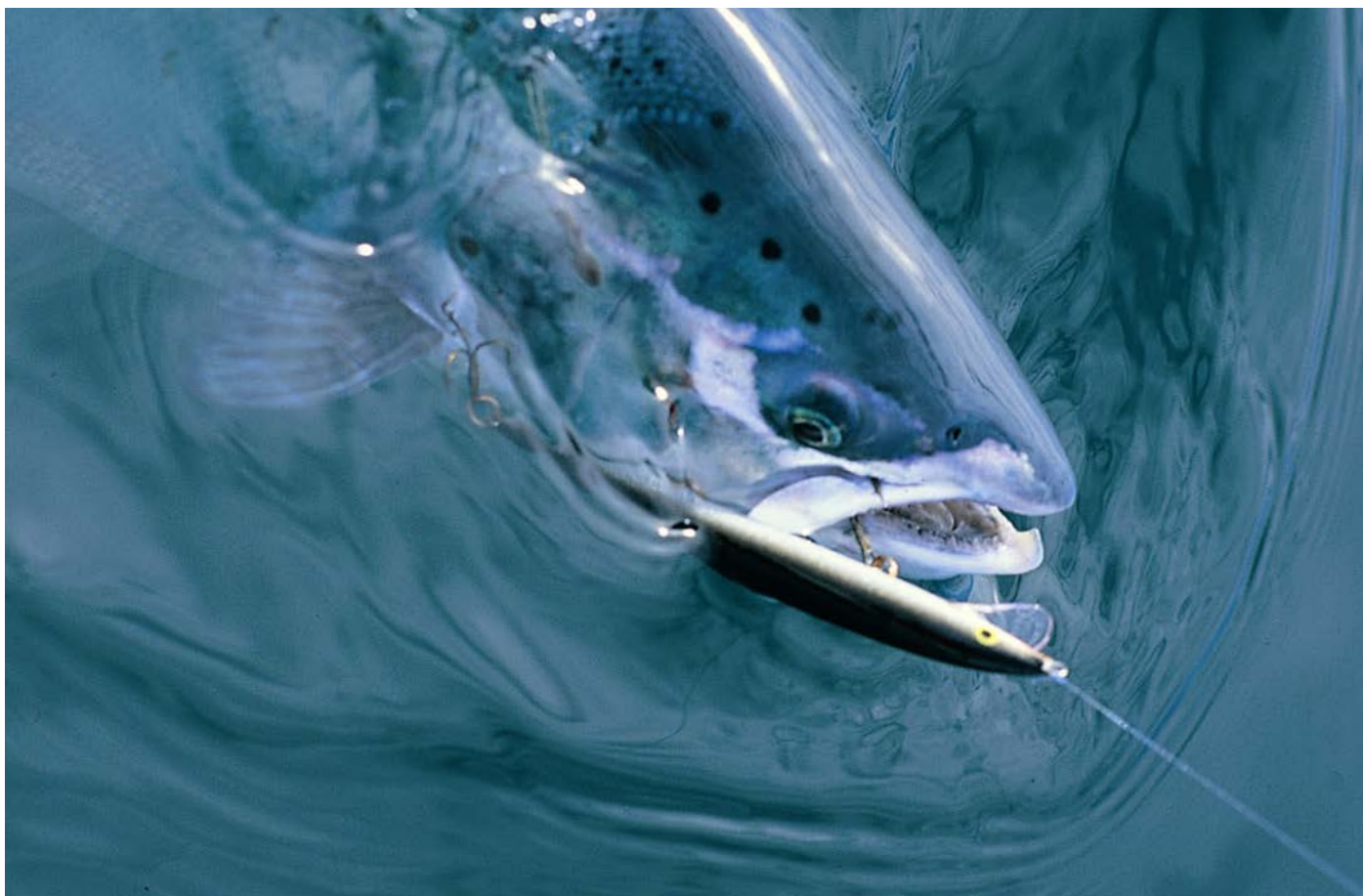
Formidlingen kan eksempelvis være i form af etablering af et fælles hus – vandets hus, eller en vandfestival for foreninger med tilknytning til vandet gennem natur og vand-aktiviteter for børn. Det kunne være gennem et fokus på viden og læring om livet under vand som eksempelvis marinehaver, vandløbs og havets økosystemer eller håndteringen af regnvand og kommunens marine natura 2000-områder. I tråd med vandet som en central identitet i Nyborg Kommune kan dette fokus kobles med aktiviteter, hvor naturen er i centrum, som eksempelvis Naturens dag.

Friluftslivet er et fokusområde i Nyborg Kommune for at sikre strategisk udvikling af området. Indsatserne for friluftslivet kan læses i kommunens friluftsstrategi 2018, og der er igangsat en fælles fynsk friluftsstrategi. Det øgede fokus på formidling og oplysning om livet under vand skal koordineres med det øvrige arbejde inden for friluftslivet i kommunen.

Fremme nye samarbejder om bæredygtige løsninger for hav- og vandmiljøet

Nyborg Kommune vil indgå i nye samarbejder, der kan styrke livet under vand. Kommunen har et aktivt miljø af fiskere, lystsejlere, kajakroere, dykkere m.fl., der hver dag bruger kysten og fjorden til både erhvervs- og fritidsaktiviteter. Foreninger og klubber med havet som omdrejningspunkt skal inddrages i de processer, som er relateret til havet. Kommunen ønsker at sikre en bred forankring i de beslutninger, som vedrører det fælles gode og de ressourcer, som havet repræsenterer.

Mål 15 - Livet på land

Nyborg Kommune arbejder for bæredygtige natur- og kulturmiljøer ved at:

- sætte fokus på sammenhængende naturområder og biodiversitet,
- styrke arbejdet for sammenhængende stier og ruter i naturen for alle borgere,
- sætte fokus på friluftsliv, naturformidling, samarbejde med lokale foreninger og naturoplevelser for børn og børnefamilier,
- øge skovrejsning med fokus på at sammentænke skov med grundvandsdannelse,
- arbejde for flere bytræer og mere natur både i by- og landområder,
- arbejde for at reducere forbruget af pesticider og sprøjtegift.

Sætte fokus på sammenhængende naturområder og biodiversitet

Nyborg Kommune vil arbejde for at styrke sammenbindingen af eksisterende naturarealer i kommunen. Denne sammenbinding af eksisterende naturarealer søges koordineret med Grønt Danmarkskort. Grønt Danmarkskort viser det samlede naturnetværk i Danmark og er et strategisk planlægningsværktøj, som viser, hvor kommunerne i fremtiden vil målrette deres naturpleje og planlægge for ny sammenhængende natur. Det skal ske i partnerskaber med lodsejerne.

Vi vil arbejde for dels at styrke indsatsen for genoprettelse af naturområder, dels at passe på de eksisterende naturverdier, så de ikke forringes eller forsvinder og dels at skabe bedre vilkår for biodiversiteten. Dette vil vi blandt andet gøre ved at øge fokus på afgræsning af naturarealer, da afgræsning holder arealerne lysåbne og skaber variation i jordbunden og plantesamfundene. Denne variation skaber grundlaget for en større mangfoldighed af planter og levesteder for insekter, fugle og andre dyr. Afgræsning kan dermed opretholde naturverdierne på et areal og tilmed øge biodiversiteten.

Styrke arbejdet for sammenhængende stier og ruter i naturen for alle borgere

Der er potentiale for at tænke stier sammen med naturområder. En mere sammenhængende natur kan skabe bedre muligheder for at skabe sammenhængende stier i naturen – til glæde for borgere og besøgende i kommunen. Nyborg Kommune vil gerne arbejde for at skabe sammenhængende stier og ruter i samarbejde med private lodsejere, lokalråd og borgere. Dette arbejde er allerede i gang under friluftstrategien, men der er potentiale for at tænke ruter og stier mere sammen med naturområder. Det er ikke altid uden udfordringer med aftaler om passager gennem privat ejet jord. Vi vil derfor være på forkant med at sikre god formidling og opfordre til, at besøgende holder sig på stier, rydder op efter sig selv og passer på naturen.

Vi vil arbejde for at styrke de tværkommunale ruter, som eksempelvis Øhavsstien, for at sikre, at Nyborg Kommune kan være afsættet for gode oplevelser i naturen, herunder at være en destination for vandre- og cykelturismen.

Sætte fokus på friluftsliv, naturformidling, samarbejde med lokale foreninger og naturoplevelser for børn og børnefamilier

Nyborg Kommune vil arbejde for at flere benytter sig af tilbud om formidling af naturen og udendørs oplevelser for børn og familier. Der findes mange muligheder for at deltage i guidede ture i Nyborg Kommune, hvor man kan opleve naturen. Vi vil arbejde for, at borgere og besøgende kender til disse muligheder. Vi vil arbejde for at gøre viden om naturen mere tilgængelig for børn og børnefamilier.

Vi vil arbejde for, at styrke samarbejdet med skoler og institutioner om kommunens naturområder gennem kommunens natur og kulturvejleder.

I takt med et øget fokus på stier og ruter i naturen vil vi arbejde for at sikre nye muligheder gennem lokal formidling af naturområdernes kvaliteter, såsom dyre-, fugle- og planteliv.

Vi vil arbejde for, at styrke inddragelsen af foreninger, interesseorganisationer og naturbrugere for at sikre bedre vidensdeling om naturen, og for at skabe nye samarbejder der kan styrke naturens vilkår i hele Nyborg Kommune og skabe nye rum for friluftsliv.

Øge skovrejsning med fokus på at sammentænke skov med grundvandsdannelse

Nyborg Kommune har et ambitiøst ønske om at afsøge mulighederne for i samarbejde med lodsejere, at plante op mod 250 hektar ny skov over de næste 10 år. Herunder har vi fokus på - i et frivilligt samarbejde med private lodejere - at mindske privat skovfældning og nedskæringer af hegning, der fungerer som levesteder for dyr.

Fordelene ved skovrejsning går på tværs af verdensmålene. Mere skov vil være med til at styrke verdensmål 6 (rent vand og sanitet) ved at beskytte drikkevandsressourcen, verdensmål 13 (klimaindsats) ved at binde CO₂ fra luften og styrke evnen til at tilbageholde vand, verdensmål 14 (livet i havet) ved at binde næringsstoffer foruden verdensmål 15 (livet på land) ved at forbedre mulighederne for øget biodiversitet.

Vi vil have særligt fokus på at plante ny skov, hvor grundvandsdannelsen sker og ved de eksisterende og nye borer til drikkevand. Vi vil desuden prioritere arealer hvor skovrejsning både kan fungere som nye rekreative rum, og sammenbinde eksisterende naturarealer inden for Grønt Danmarkskort.

Vi vil arbejde for mere vild skov i Nyborg Kommune i form af biodiversitetsskov eller urørt skov, hvor fokus er, at sikre gode levesteder for planter, dyr og andre organismer.

blomstrende og varierede arealer til gavn for bier og sommerfugle og at lade træstammer stå, når beskæring er nødvendigt. Dette er til gavn for en lang række arter blandt andet flagermus.

Arbejde for flere bytræer og mere natur både i by- og landområder

Nyborg Kommune har en målsætning om at plante op mod 250 nye bytræer over de næste 6 år. Eksempelvis ved at åbne op for, at borgerne kan anvise mulige placeringer og ansøge om træer til deres by.

Vi vil arbejde for at øge biodiversiteten i både by- og landområder på ubenyttede græsarealer, i haver, grøftkanter og lignende. Det vil vi gøre ved at ændre vores drift og samarbejde med institutioner, virksomheder og private. Fokus vil være på at skabe flere

Arbejde for at reducere forbrug af pesticider

Nyborg Kommune vil arbejde for at reducere brugen af sprøjtegift til et minimum for at undgå udledninger i jord, der risikerer at nedsive til grundvandet. Det gør vi for at undgå stoffer, der tager lang tid om at nedbrydes, og kan risikere at påvirke vores fælles drikkevand.

Vi vil have fokus på et frivilligt samarbejde med lods-ejere om at finde gode alternativer til sprøjtegifte eller alternative dyrkningsmetoder eller afgrøder, som hjælper ejer til at reducere, eller helt stoppe brugen af pesticider.

Nyborg
KOMMUNE

Torvet 1
5800 Nyborg
www.nyborg.dk

Politik for Grøn Omstilling i Nyborg Kommune 2020-26
Nyborg Kommune 2020